

Lupa- ja valvontalautakunta

Aika 20.05.2025 klo 13:00 - 14:26

Paikka Viertola, Saravedentie 3, Laukaa

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 54	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	3
§ 55	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
§ 56	Esittelyasiat	5
§ 57	Lupa- ja valvontalautakunnan talousraportti aj. 1.1 - 31.3.2025	6
§ 58	Vastine Vaasan hallinto-oikeudelle valitukseen koskien Keski-Suomen ELY-keskuksen tekemää päätöstä meluilmoitukseen, drno 414/2025	7
§ 59	Viranhaltijapäätökset / Ympäristöterveydenhuolto	10
§ 60	Tiedoksi esitettävät asiat / Ympäristöterveydenhuolto	11
§ 61	Laukaan ja Hankasalmen ympäristökatselmus v. 2025	12
§ 62	Maa-aineslupa, Maanrakennus & Kuljetus Anttonen Oy, Haapasuo ja Haapasuon sora-alue	13
§ 63	Määräys jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimisesta ja uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi	15
§ 64	Uhkasakon tuomitseminen lannan varastoinnin ja jätevesien käsittelystä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi annetun määräyksen laiminlyönnin johdosta (YSL 175 §)	22
§ 65	Uhkasakon tuomitseminen roskaantuneen kiinteistön siistimismääräyksen noudattamatta jättämisen johdosta (JL 75§)	33
§ 66	Viranhaltijapäätökset / Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta	42
§ 67	Tiedoksi esitettävät asiat / Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta	43
§ 68	Muut asiat	45

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Jäsenet	Hintikka Joona	puheenjohtaja	
	Hassel Lari	varapuheenjohtaja	
	Kalmari-Reina Maare	jäsen	
	Rämö Arto	jäsen	poissa § 59-60
	Ruuska Pirkko	jäsen	poissa § 59-60
	Hänninen Sanna	jäsen	poissa § 59-60
	Jalkanen Arja	jäsen	poissa § 58, poistui § 60 jälkeen klo 13.12
	Leppänen Arvo	jäsen	poistui § 60 jälkeen klo 13.12
	Savonen Emmi	varajäsen	
Poissa	Eskonen Tero		
	Tiihonen Ilkka		
Muut	Miia Valkonen	esittelijä	
	Nenna Ahonen	ympäristötarkastaja	läsnä § 63, poistui ennen päätöksentekoa klo 13.39
	Pälvi Pöyhönen	ympäristönsuojelusihteri	läsnä § 64, poistui ennen päätöksentekoa klo 14.17
	Pia Nieminen	pöytäkirjanpitäjä	
Allekirjoitukset	Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.		
	Joona Hintikka puheenjohtaja		Pia Nieminen pöytäkirjanpitäjä
Käsitellyt asiat	54 - 68 §:t		
Pöytäkirjan tarkastus	Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.		
	Emmi Savonen pöytäkirjantarkastaja § 54-68	Sanna Hänninen pöytäkirjantarkastaja § 54-58, 61-68	Arvo Leppänen pöytäkirjantarkastaja § 54-60
Pöytäkirja nähtävänä	Pöytäkirja on nähtävänä Laukaan kunnan sekä Hankasalmen ja Konneveden kuntien verkkosivuilla alkaen 28.05.2025		

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 54

20.05.2025

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 54

Kokouskutsu on toimitettu toimielimen päätöksen mukaisesti toimielimen jäsenille ja muille päätöksessä mainituille, joten kokous todetaan asianmukaisesti koollekutsutuksi, ja mikäli enemmän kuin puolet jäsenistä on saapuvilla, myöskin päätösvaltaiseksi.

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaseksi. Esityslista oli julkaistu 15.5.2025.

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 55

20.05.2025

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 55

Päätösehdotus

Toimielin valitsee pöytäkirjantarkastajat.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Emmi Savonen, Sanna Hänninen ja Arvo Leppänen.

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 56

20.05.2025

Esittelyasiat

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 56

Ei ollut.

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 57

20.05.2025

Lupa- ja valvontalautakunnan talousraportti aj. 1.1 - 31.3.2025

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 57
316/02.02.00.03/2022

Päätösehdotus Lautakunta merkitsee talouden toteutuman aj. 1.1.-31.3.2025 tietoonsa saatetuksi. Asia saatetaan tiedoksi myös Hankasalmen ja Konneveden kunnille.

Päätös Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus Talousarvion tarkastelujaksolla 1.1.-31.3.2025 ympäristövalvonnan toimintakulujen toteutuma on 22,1 % ja toimintatuottojen 22,3 %, kun ne tasaisella kertymällä olisivat 25 %.

LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNTA	TA 2025	Toteutuma 1-3	Käyttö %
Toimintakulut	-1.770.290	-391.568,41	22,1
Toimintatuotot	770.340	172.082,65	22,3
Toimintakate	-999.950	-219.485,76	21,9

Esityslistan ohessa:

-Toteutumavertailuraportti kustannuspaikoittain aj. 1.1.-31.3.2025

Esittelijä Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen, p. 0400 642 429

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 58

20.05.2025

Vastine Vaasan hallinto-oikeudelle valitukseen koskien Keski-Suomen ELY-keskuksen tekemää päätöstä meluilmoitukseen, drno 414/2025

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 58
722/11.00.03/2024

Päätösehdotus

Lupa- ja valvontalautakunta Laukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja terveydensuojeluviranomaisena antaa asiassa seuraavan vastineen:

Ympäristönsuojeluviranomaisen vastine:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen näkemyksen mukaan valitus koskee nimenomaan Jyvässeudun ajoharjoitteluradan ja sen hallinnoimien teiden osalta ilmoitettua toimintaa. Ko. aluetta on pyritty viime vuosina kehittämään kunnan toimesta, alueelle on mm. vastikään tehty master plan -suunnitelma. Alue on Keski-Suomen maakuntakaavassa osoitettu moottoriurheilualueeksi ja Lievestuoreen osayleiskaavassa alue on merkinnällä E=moottoriratojen alue. Alueella toimii mm. liukkaan kelin ajoharjoittelurata, Gradian ammattioppilaitoksen käytännön maanrakennusalan harjoitteluun tarkoitettu alue sekä Toivakan kunnan rajan tuntumassa kaksi aluehallintoviraston luvittamaa moottoriurheilurataa.

Ajoharjoitteluradalla ja sen lähitietäillä on järjestetty vuosittain muutamia meluilmoituksilla käsiteltyjä moottoriurheilutapahtumia, tapahtumien kokonaismäärä on vaihdellut hieman vuosittain, tapahtumapäiviä on kuitenkin ollut alle kymmenen/vuosi. Osa ilmoituksista on ollut Keski-Suomen ELY-keskuksen käsittelemiä, osa kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen käsittelemiä, riippuen siitä sijaitsevatko tapahtumat/reitit vain Laukaan kunnan puolella vai useamman kunnan alueella. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on katsonut tarpeelliseksi kuulla asianosaisia ennen ilmoituspäätösten tekoa, meluilmoitusten johdosta on jätetty muistutuksia ja alueen moottoriurheilumelusta on tullut muutama muukin yhteydenotto. Ilmoitusmenettelyn osalta asiaosaisen kuulemisen tarpeessa käytetään kuitenkin tapauskohtaista harkintaa ja toimintatavat sen osalta tuntuvat vaihtelevan valtakunnallisesti.

Ko. alueen kehittämisen ja siellä järjestettävien moottoriurheilutapahtumien sekä tapahtumista aiheutuvien valitusten vuoksi myös mahdollisesta ympäristöluvan tarpeesta on keskusteltu alueen toimijan, Laukaan ympäristönsuojelun ja ELY-keskuksen kanssa, viimeksi vajaa kuukausi sitten.

Päätöksen osalta ympäristönsuojeluviranomainen kiinnittää huomiota siihen, että päätöksessä ei määrällisesti, päivittäisiä toiminta-aikoja lukuunottamatta, rajoiteta ajoharjoitteluradan alueen ja lähitietön käytön laajuutta (toimintapäivien määrää).

Terveydensuojeluviranomaisen vastine:

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 58

20.05.2025

Terveystensuojeluviranomainen muistuttaa, että melun keskiäänitaso ei saa ylittää sisätiloissa Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (STM asetus 545/2015) toimenpideraja-arvoja. Päivällä (klo 7-22) keskiäänitaso (LAeq) ei saa ylittää 35 dB.

Päätös

Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Arja Jalkanen ilmoitti esteellisyydestään ja poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (hallintolaki 28.1 § kohta 3, intressijäävi).

Merkittään, että jäsenet Rämö, Hänninen ja Ruuska poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 13.09

Selostus

Vaasan hallinto-oikeus varaa Laukaan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja terveystensuojeluviranomaiselle tilaisuuden kirjallisen vastineen antamiseen koskien meluilmoituspäätöksestä tehtyä valitusta. Valitus koskee Keski-Suomen ELY-keskuksen ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista päätöstä, joka on tehty TOYOTA GAZOO Racing World Rally Team Oy:n meluilmoitukseen (KESELY/3427/2024).

Päätös koskee Joutsan, Jyväskylän, Jämsän, Kangasniemen, Konneveden, Kuhmoisten, Laukaan, Luhangan, Petäjäveden, Pieksämäen, Saarijärven, Toivakan sekä Uuraisten kuntien/kaupunkien alueilla tehtävää ralliautojen kehitystyötä. Toiminnan kesto ajoittuu 2.1.–31.12.2025 väliselle ajalle ollen arkisin maanantaista perjantaihin klo 8.00 – 20.00, lauantaisin klo 8.00 – 18.00 ja sunnuntaisin klo 9.00 – 18.00. Toiminta tehdään suljetuilla tieosuuksilla. Kehitystyössä on kerrallaan kehitysajossa yksi WRC luokan ralliauto. Autot ovat tieliikennelainsäädännön mukaisessa kunnossa, ja toiminnan aikana valvotaan autojen tieliikennelainsäädännön mukaista kuntoa. Laukaassa testejä tehdään Hiidenvuorentie välillä: Papinniementie — Konneveden kunnanraja, n. 4,5 km, Papinniementie välillä: Papinniemen SKR-Hiidenvuoren tienhaara n. 1,3 km, Sulkulantie välillä: Sulkulantie 162 — Sulkulantie 792 n. 6,5 km, Jyvässeudun ajoharjoittelurata Oy:n rata-alueet sekä heidän hallinnoimat tiealueet osoitteessa Ajoneuvontie 39, 41400 Lievestuore.

Kysessä oleva valitus koskee ajoharjoitteluradan ja sen hallinnoimien teiden ilmoitettua toimintaa. Valittajina on Jyvässeudun ajoharjoitteluradan ympärillä olevia kiinteistöjen omistajia ja asukkaita sekä Laukaan että Toivakan kunnan puolelta. Valituksessa kritisoidaan mm. sitä, että ilmoituksen johdosta asianosaisia ei ole kuultu eikä päätöksestä saatu tietoa päätöksen tekijän toimesta. Valituksen perusteluissa tuodaan esille päätöksen toiminta-ajat, moottoriurheilusta syntyvän melun häiritsevyys sekä lähialueilla toimivien ympäristöluvallisten moottoriurheiluratojen yhteismeluvaikutukset.

Esityslistan ohessa:

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 58

20.05.2025

-ELY melupäätös, 14.2.2025 (KEELY/3427/2024)

-Valitusasiakirja, 10.3.2025

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Anne Yli-Olli, p. 0400 676 940, ympäristöterveystarkastaja
Maria Hämäläinen p. 050 3651 979

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 59

20.05.2025

Viranhaltijapäätökset / Ympäristöterveydenhuolto

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 59

Päätösehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Selostus Lupa- ja valvontalautakunnan tietoon saatetaan seuraavat ympäristöterveydenhuollon viranhaltijapäätökset:

Ympäristöterveystarkastajat:

- 11.3.2025 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupa, R-kioski Laukaa / R-kioski Oy, Laukaantie 22-24, Laukaa.
- 22.4.2025 Tupakkatuotteiden vähittäismyyntilupa, Pub Soihtu / Kanniskeluravintolat Oy, Laukaantie 26, Laukaa.
- 13.5.2025 Tupakkatuotteiden ja nikotiininesteiden vähittäismyyntilupa, Kivisalmen Kievari / Kivisalmi Oy, Rautalammintie 1935, Istunmäki.

Esittelijä Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija Hallintosihteeri Pia Nieminen, p. 050 365 1357

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 60

20.05.2025

Tiedoksi esitettävät asiat / Ympäristöterveydenhuolto

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 60

Päätösehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Merkitään, että jäsenet Jalkanen ja Leppänen poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 13.12.
Merkitään, että jäsenet Rämö, Hänninen ja Ruuska palasivat kokoukseen tämän pykälän käsittelyn jälkeen klo 13.12 .

Selostus Lupa- ja valvontalautakunnan tietoon saatetaan seuraavat asiat:

- Ympäristövalvonnan tilinpäätös-/toimintakertomus v. 2024.
- Vaasan hallinto-oikeuden päätös 14.4.2025 nro 442/2025; valitus hallintopakkoasiassa, Javiko Oy. Valitus hylätty.

Ympäristöterveystarkastajien lausunnot:

- Lausunto 1.4.2025 AVI:lle Nammo Vihtavuori Oy:n vesiluvan muutoshakemukseen, vedenotto Siikajärvestä.
- Lausunto 9.5.2025 vesihuoltovapautushakemuksesta, kiinteistö [REDACTED]

Yllä mainitut asiakirjat ovat luettavissa sähköisessä kokouspalvelussa.

Ilmoitetut elintarvikehuoneistot:

- Vuonteen Helmi, Vuonne Oy, Tarvaalantie 22, 41330 Vihtavuori (pitopalvelu)
- Laukaan autogrilli / tmi emel kurt (liikkuva elintarvikehuoneisto)

Ilmoitetut terveydensuojelulain mukaiset huoneistot:

- Laukaa Gym / Laukaa Gym Oy, Laukaantie 22-24, Laukaa

Esittelijä Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija Hallintosihteeri Pia Nieminen, p. 050 365 1357

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 61

20.05.2025

Laukaan ja Hankasalmen ympäristökatselmus v. 2025

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 61
396/10.03.00.11/2022

Päätösehdotus Lupa- ja valvontalautakunta merkitsee asian tiedokseen.

Päätös Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta suorittivat yhteiset ympäristökatselmuksiset Hankasalmella 7.5.2025 ja Laukaassa 12.5.2025. Katselmuksista tiedotettiin etukäteen kuntien verkkosivuilla ja paikallisissa sanomalehdissä (Laukaa-Konnevesi-lehti ja Hankasalmen Sanomat). Katselmuksilla olivat läsnä rakennustarkastaja ja ympäristötarkastaja. Katselmuksella kiinnitettiin huomiota ränsistyneisiin rakennuksiin, epäsiistiin varastointiin, roskaantuneisiin alueisiin sekä pihojen ja ympäristön yleiseen siisteyteen.

Vuosittaisen katselmuksen tavoitteena on lisätä kuntalaisten yleistä viihtyvyyttä kunnan alueella puuttumalla roskaantumiseen jätelain sekä purkukuntoisiin ja vaarallisiin rakennuksiin tai epäsiistiin varastointiin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti. Lähes kaikki kohteet olivat etukäteen ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tiedossa muun muassa saatujen yleisöilmoitusten ja viranhaltijoiden omien havaintojen johdosta.

Laukaassa katselmusta tehtiin mm. Mökkiperällä, Valkolassa, Vehniällä, Tarvaalassa ja Lievestuoreella. Hankasalmella katselmusta suoritettiin mm. kirkonkylän ja Aseman taajamissa sekä Ristimäessä ja Sauvamäessä.

Yleisesti katujen ja teiden varsien pihapiirit olivat siistejä. Katselmuksilla tehtyjen havaintojen perusteella otetaan yhteyttä toimenpiteitä vaativien kiinteistöjen omistajiin ja annetaan tarvittaessa kehotuksia tai muita huomautuksia.

Esittelijä Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija Ympäristötarkastaja Anne Yli-Olli, p. 0400 676 940, ympäristötarkastaja Nenna Ahonen, p. 050 573 1168, rakennustarkastaja Päivi Niemi, p. 0400 798 179, rakennustarkastaja Jari Vuopio, p. 040 620 3210

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 62

20.05.2025

Maa-aineslupa, Maanrakennus & Kuljetus Anttonen Oy, Haapasuo ja Haapasuon sora-alue

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 62
206/11.03.03.00/2025

Päätösehdotus	Lupa- ja valvontalautakunta myöntää Maanrakennus ja Kuljetus Anttonen Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen maa-ainesluvan ja 21§:n mukaisen toiminnan aloittamisluvan hiekan ja soran ottoon lupapäätösehdotuksen mukaisesti kiinteistöille Haapasuo 410-408-8-33 ja Haapasuon sora-alue 410-408-8-67. Luvan kokonaisottomäärä on yhteensä 225 000 k-m ³ . Lupa myönnetään 10 vuodeksi.
Päätös	Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.
Selostus	Maanrakennus ja Kuljetus Anttonen Oy hakee kiinteistöille Haapasuo 410-408-8-33 ja Haapasuon sora-alue 410-408-8-67 maa-aineslain 4 §:n mukaista lupaa hiekan ja soran ottamiseen sekä maa-aineslain 21 §:n mukaista toiminnan aloittamislupaa muutoksenhausta huolimatta. Alue sijaitsee Laukaan kunnassa Haapalan kylän pohjoisosassa lähellä Äänekosken kaupungin rajaa Korkeakosken maantien länsipuolella. Alue on osittain avattu ottotoiminnalle. Alueella on kaavoitus- ja rakennuslautakunnan 22.2.2017 § 23 myöntämä ja 4.4.2027 saakka voimassa oleva maa-aineslupa. Uuden luvan on tarkoitus korvata vanha lupa. Uutta lupaa haetaan 10 vuodeksi. Haettu kokonaisottomäärä on 225 000 k-m³ ja ottamusalueen pinta-ala 3,10 ha. Alue sijaitsee Sirkkaharjun 2-luokan pohjavesialueella (0977451). Esityslistan ohessa: - Maa-aineslupahakemus ja ottosuunnitelma - Keski-Suomen ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueen naapurin kuuleminen 17.4.2025 - Laukaan vapaa-aikapalveluiden lausunto 23.4.2025 - Keski-Suomen ELY-keskuksen lausunto 5.5.2025 - Tarkastusmuistio maa-aineslupa Haapasuo ja Haapasuon sora-alue 19.6.2024
Esittelijä	Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen
Valmistelija	Ympäristötarkastaja Anne Yli-Olli, p. 0400 676 940

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 62

20.05.2025

Liitteet

- 1 Liite LupaValvLtk 20.5.2025, Maa-aineslupapäätös Maanrakennus & Kuljetus Anttonen Oy, Haapasuo, Haapasuon sora-alue
- 2 Liite LupaValvLtk 20.5.2025, suunnitelmakartat ja leikkaukset, maa-aineslupa Maanrakennus & Kuljetus Anttonen Oy

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 63

20.05.2025

Määräys jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimisesta ja uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 63
497/11.04.00/2024

Päätösehdotus

Koska kiinteistön omistajat eivät ole noudattaneet kehotuksia, eikä kiinteistön harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmä ole kunnan ympäristönsuojelumääräysten ja täten ympäristönsuojelulain 156 c §:n vaatimalla tasolla, määrää Laukaan lupa- ja valvontalautakunta ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla seuraavan velvoitteen ja asettaa juoksevan uhkasakon velvoitteen tehosteeksi. Koska kiinteistöllä on kaksi omistajaa, asetetaan kummallekin omistajalle oma päävelvoite ja uhkasakko.

Päävelvoite 1:

Kiinteistön [REDACTED] omistajalle [REDACTED] annetaan määräys ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla uusia kiinteistön harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmä ympäristönsuojelulain 156 c §:ssä säädetyn sekä kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaiseksi viimeistään **31.3.2027**.

Päävelvoite 2:

Kiinteistön [REDACTED] omistajalle [REDACTED] annetaan määräys ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla uusia kiinteistön harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmä ympäristönsuojelulain 156 c §:ssä säädetyn sekä kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaiseksi viimeistään **31.3.2027**.

Perusteet päävelvoitteille:

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6, 7, 17, 154 – 156 a, 156 c, 175 §:t

Ympäristönsuojelulain muutossäädös 13.1.2017/19

Laukaan ja Hankasalmen kuntien ympäristönsuojelumääräykset, voimaan 20.6.2022

Kiinteistön harmaiden jätevesien uusimisesta on annettu kaksi kehotusta, ensimmäinen kehotus on annettu toukokuussa 2023. Kehotusten ja tätä kautta määräyksen antamisen perusteluja on avattu tarkemmin päätöksen selostusosuuksessa. Ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaan valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa.

Päävelvoitteiden määrääjässä on otettu huomioon järjestelmän uusimisesta kulunut verrattain lyhyempi aika sekä tähän liittyvät kuulemisiin annetuissa selityksissä esitetyt seikat. Käsittelyjärjestelmän uusiminen edellyttää rakennusvalvonnan lupakäsittelyä.

Uhkasakon asettaminen päävelvoitteen 1 tehosteeksi:

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteen 1 noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 500 euroa. Mikäli velvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 500 euroa.

Uhkasakon asettaminen päävelvoitteen 2 tehosteeksi:

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteen 2 noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 500 euroa. Mikäli velvoitetta ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 500 euroa.

Perusteet uhkasakoille:

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 184 §

Viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, ympäristönsuojelulain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1, 6-9, 10, 18, 19, 22-24 §:t

Kiinteistön omistajia on kuultu määräyksen antamisesta harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimiseksi ja uhkasakon asettamisesta sen tehosteeksi sekä varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa.

Kiinteistön harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmä (ympäristönsuojelulle esitettyjen tietojen mukaan imeytyskenttä) ei täytä kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä, eikä täten ympäristönsuojelulain 156 c §:ää. Nyt annettu määräys ei koske wc-jätevesien käsittelyä. Vaikka kyseessä on mökki, on rakennus varustelutasoltaan asuinrakennusta vastaava. Kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä kielletään jätevesien imeyttäminen pohjavesialueelle: käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että imeytyskentät ovat pohjavesialueella kiellettyjä jätevesien käsittelytapoja, myös harmaiden jätevesien osalta. Rakennusvalvonta on suorittanut luvan loppukatselmuksen vuonna 2019, pöytäkirjassa ei ole erillistä mainintaa jätevesijärjestelmästä. Järjestelmä ei ole ympäristönsuojelun rakennuslupahakemuksesta antaman lausunnon mukainen, lausuntoon viitataan myös kyseisessä rakennusluvassa. Kiinteistön omistajilla olisi tullut olla tiedossa pohjavesialueita koskevat jätevesimääräykset ja jätevesijärjestelmän uusimisessa olisi tullut noudattaa näitä määräyksiä ja ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa. Rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomainen ovat toisistaan erillisiä viranomaisia. Jätevesiä ja pohjaveden suojelua koskeva lainsäädäntö pohjautuvat pilaantumisen riskin käsitteeseen: jäteveden osalta pilaantumisen riski on olemassa, vaikka konkreettista pilaantumista ei olisi vielä tapahtunut.

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 63

20.05.2025

Kiinteistön omistajilla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Kullekin asianosaiselle (kullekin kiinteistön omistajalle) on asetettu oma päävelvoite tehosteineen. Uhkasakkojen määrässä on huomioitu, että ne kohdistetaan erikseen kahteen asianosaiseen. Mikäli harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmä uusitaan määräaikaan mennessä, asian käsittely päätetään, eikä uhkasakkoja tuomita. Jos uusimista ei ole tehty määräaikaan mennessä, voi lautakunta tuomita uhkasakot maksettavaksi, asianosaisia kuullaan ennen uhkasakkojen tuomitsemista.

Kiinteistön omistajia veloitetaan ilmoittamaan mahdolliselle uudelle omistajalle kiinteistöön liittyvästä päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta. Ilmoitus on tehtävä luovutuskirjaan otetuina maininnoin tai muuten todisteellisesti. Lisäksi kiinteistön omistajien on ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle, mikäli kiinteistön omistajuus vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä koskevasta velvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksianto

Saantitodistuksilla velvoitetuille ([REDACTED] , kummallekin erikseen)

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Päätös

Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Ympäristötarkastaja Nenna Ahonen saapui kokoukseen esittelemään asiaa ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa klo 13.39 .

Lautakunta piti pienen tauon tämän pykälän käsittelyn jälkeen (14.06-14.09).

Selostus

Taustaa

Kiinteistö [REDACTED] sijaitsee Mikonlammen 2-luokan pohjavesialueella (muu vedenhankintakäyttöön soveltuva pohjavesialue) eli ympäristönsuojelulain (527/2014, muutos 19/13.1.2017) 156 a §:n tarkoittamalla alueella, jolla jätevesien käsittelyn on tullut täyttää jätevesien käsittelyn perustason puhdistusvaatimus viimeistään 31.10.2019. Perustason puhdistusvaatimuksen lisäksi kiinteistöllä on täytettävä kunnan

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 63

20.05.2025

ympäristönsuojelumääräyksistä tulevat perustasoa ankarammat puhdistusvaatimukset 156 c §:n perusteella.

Kiinteistöllä on suoritettu jätevesitarkastus 2.5.2023 Hankasalmen pohjavesialueita koskevan jätevesivalvonnan yhteydessä. Kiinteistöllä sijaitseva vapaa-ajan rakennus on vuokratyössä, rakennus on talviasuttava. Mökin varustelutaso on ympäristönsuojelun tietojen perusteella asuinrakennusta vastaava. Mustat jätevedet (vesikäymälästä) johdetaan umpisäiliöön. Harmaat jätevedet (pesujätevedet) johdetaan 3-osaisen saostuskaivon kautta pohjavesialueella sijaitsevaan imeytyskenttään. Kiinteistön talousvesi otetaan omasta kaivosta.

Vapaa-ajan rakennukselle on haettu 2010-luvun alussa käyttötarkoituksen muutosta. Järjestelmä on asennettu rakennuslupan myöntämisen jälkeen, kiinteistön omistaja ei osannut sanoa tarkkaa asennusvuotta. Käyttötarkoituksen muutosta koskevan lupapäätöksen (9.12.2013 § 241) lupaehtoihin on kirjattu seuraavaa: *"Rakennuslupa myönnetään ehdolla, että noudatetaan ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossaan (10.12.2013) antamia määräyksiä ja ohjeita. Suunnitelma jätevesien käsittelyjärjestelmästä toimitettava rakennusvalvontaviranomaiselle ennen järjestelmän rakentamista."* Edellä mainitussa ympäristönsuojeluviranomaisen lausunnossa todetaan muun muassa seuraavaa: *"Hakemuksen mukaan WC-vedet johdetaan umpisäiliöön, jonka tilavuus on 5 m³, ja harmaat vedet imeytetään maahan rengaskaivon kautta. Hakemuksen yhteydessä ei ole esitetty suunnitelmaa jätevesien käsittelystä jatkossa. VC-vesien johtaminen umpisäiliöön on pohjaveden ja vesistön suojelun näkökulmasta hyväksyttävä jätevesien käsittelytapa. Pesuvesiä ei voida imeyttää maahan I-luokan pohjavesialueella. Mahdollisia jätevesien käsittelytapoja ovat esimerkiksi kaikkien jätevesien johtaminen tiiviiseen umpisäiliöön tai pesuvesien johtaminen pohjavesialueen ulkopuolelle käsiteltäväksi Hankasalmen kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaisesti. Harmaat jätevedet voidaan käsitellä myös pohjarakenteeltaan tiiviissä maasuodattamossa tai vakinaisen asunnon jätevesien käsittelyyn soveltuvassa tiiviissä pakettisuodattamossa. Jätevesien purkupaikka tulee sijoittaa vähintään 30 m etäisyydelle vesistöstä."*

Rakennuslupan asiakirjoihin on liitetty suunnitelma Rotomonin imeytyskentästä, tietoa kyseisen järjestelmän kirjallisesta hyväksynnästä ympäristönsuojelun toimesta ei kuitenkaan löydy, eikä suunnitelma ole lausunnossa edellytetyn mukainen. Kiinteistön toinen omistaja on kertonut kunnan rakennusvalvonnan hyväksyneen harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmän loppukatselmuksessa. Lupa on loppukatselmoitu 25.9.2019, eikä katselmuksen huomautuksissa ole mainintaa jätevesijärjestelmästä.

Jätevesijärjestelmän asianmukaisuuden arviointi

Vaikka jätevesijärjestelmä on loppukatselmoitu rakennusvalvonnan toimesta, ei tämä kuitenkaan tarkoita, että jätevesijärjestelmä olisi toteutettu ympäristölainsäädännön vaatimalla tavalla. Ympäristönsuojeluviranomainen arvioi viime kädessä jätevesijärjestelmän lainmukaisuutta ympäristönsuojelulain

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 63

20.05.2025

ja -määräysten näkökulmasta. Ympäristönsuojeluviranomaisen antamassa lausunnossa, jota rakennusluvassa on veloitettu noudattamaan, on erikseen todettu, ettei pesuvesiä voida imeyttää maahan pohjavesialueella. Mikonlammen pohjavesialue on lausunnon antamisen aikaan kuulunut luokkaan I, luokitusmuutosten jälkeen pohjavesialueen luokka on nykyisin 2. Vedenhankintakäytössä olevilla (1-luokka) ja siihen soveltuvilla (2-luokka) pohjavesialueilla jätevesien käsittelyä koskevat määräykset ovat kuitenkin samat. Koska pesuvesien käsittelyyn on rakennettu imeytyskenttä, ei järjestelmä ole täyttänyt luvan myöntämisen aikaan voimassa olleita ympäristönsuojelumääräyksiä (joihin lausunnossa viitataan, tulleet voimaan vuonna 2012), eikä se täytä myöskään nykyisin voimassa olevia ympäristönsuojelumääräyksiä. Voimassa olevien ympäristönsuojelumääräysten mukaan (voimaan vuonna 2022) pohjavesialueilla talousjätevesien imeyttäminen maahan on kielletty.

Kehotukset

Edellä todetun johdosta kiinteistön omistajia on kehoitettu 10.5.2023 ja 4.12.2023 päivätyillä kirjeillä uusimaan kiinteistön harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmä ympäristönsuojelulain 154 b §:ssä ja 156 c §:ssä säädetyn sekä kunnan ympäristönsuojelumääräysten mukaiseksi. Kehotuksia ei ole noudatettu, viimeisimmän kehotuksen määräaika on kulunut umpeen 15.5.2024. Koska toimenpidettä ei saa suorittaa ilman rakennusvalvontaviranomaisen myöntämää lupaa, kehotusten noudattamista on valvottu pyytämällä rakennusvalvonnasta tietoa siitä, onko lupahakemusta laitettu vireille. Rakennusvalvonnasta 12.6.2024 saadun tiedon mukaan lupahakemusta ei ollut jätetty.

Kuuleminen kesällä 2024

Molempia kiinteistön omistajia on kuultu 18.6.2024 päivätyillä kirjeillä määräyksen antamisesta harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimiseksi ja uhkasakon asettamisesta sen tehosteeksi. Kuulemiskirjeessä on tuotu esille, että selityksen antamatta jättäminen ei estä asian käsittelyä ja että uhkasakkolain (1113/1990) 19 §:n mukaan määräyksen päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta tehdään merkintä kiinnitysrekisteriin.

Kiinteistön toinen omistaja on toimittanut selityksen kuulemiseen 29.7.2024. Selityksessä on todettu, että mökin jätevesijärjestelmän muutos on hyväksytty voimassa olevan ympäristönsuojelulain aikana. Selityksen mukaan kaikki muutosluvan edellyttämät toimenpiteet (3-osainen saostuskaivo, josta harmaat vedet johdetaan imeytyskentälle) on toteutettu ajallaan ja hyväksytty rakennustarkastajan toimesta loppukatselmuksella 25.9.2019. Rakennus on rakennettu vuonna 1997, jolloin harmaat vedet imeytettiin suoraan rengaskaivon kautta maahan, joka oli tuolloin lainmukainen tapa imeyttää harmaat vedet. Selityksen mukaan koko alue on karkeata soraa, jonka alla on läpäisemätön savikerros ennen pohjavettä. Talousvesikaivoa rakennettaessa noin 1,5-2 metrisen hiekkakerroksen jälkeen oli tullut vastaan kova noin metrin paksuinen savikerros, jonka alta oli puhjennut voimakas veden nousu. Kiinteistön omistaja toteaa olevansa varma, ettei käyttövedelle tai vesistöön aiheudu nykyisestä

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 63

20.05.2025

järjestelmästä vaaraa. Vaikka harmaat vedet on imeytetty yli 20 vuotta ylärinteessä sijainneen rengaskaivon kautta maahan, ei alarinteessä sijaitsevan kaivon vedessä ole ollut ongelmaa ja laboratoriotutkimusten mukaan vesi on ollut hyvää ja juomakelpoista. Nykyisen järjestelmän todetaan toimivan erittäin hyvin, koska vanhankaan järjestelmän aikana ei kaivoveden laadussa ollut ongelmia. Selityksessä todetaan, että kansalaisen tulisi voida luottaa viranomaisten päätöksiin oikeusturvan näkökulmasta ja on epäoikeudenmukaista ryhtyä vaatimaan uutta järjestelmää muutama vuosi sitten viranomaisten ohjeiden mukaan rakennetun järjestelmän sijaan. Selityksessä katsotaan, että käsittelyjärjestelmä on rakennettu viranomaisten lupaan perustuen ja on tarkastettu ja hyväksytty sekä täysin riittävä turvaamaan pohjaveden laadun. Lisäksi selityksessä on viitattu hallintolain 6 §:ään.

Asian käsittely lupa- ja valvontalautakunnassa 21.8.2024

Määräys kiinteistön harmaiden jätevesien käsittelyjärjestelmän uusimisesta ja uhkasakon asettamisesta määräyksen tehosteeksi oli lupa- ja valvontalautakunnan 21.8.2024 järjestetyn kokouksen esityslistalla, mutta se poistettiin esityslistalta lisäselvittelyjä varten.

Kuuleminen keväällä 2025

Asian käsittelyä jatkettiin keväällä 2025. Järjestelmän tarkasta rakentamisajankohdasta pyydettiin lisätietoa sähköpostitse toiselta omistajalta, tietoa ei toimitettu.

Koska edellisestä kuulemisesta oli kulunut aikaa lähes vuosi, kuultiin kiinteistön molempia omistajia 15.4.2025 päivätyillä kirjeillä määräyksen antamisesta. Kuulemiskirjeessä on tuotu esille, että selityksen antamatta jättäminen ei estä asian käsittelyä ja että uhkasakolain (1113/1990) 19 §:n mukaan määräyksen päävelvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta tehdään merkintä kiinnitysrekisteriin.

Kiinteistön omistajat ovat toimittaneet 27.4.2025 päivätyn selityksen kuulemiseen. Selityksessä mökin järjestelmän on todettu täyttävän ympäristönsuojelulain mukaiset vaatimukset. WC-vedet johdetaan umpisäiliöön ja harmaat vedet kerran vuodessa tyhjennettävän 3-osaisen saostuskaivon kautta imeytyskentälle ja sen jälkeen maahan. Selityksessä todetaan, että mökki on vuokrakäytössä arviolta 4-5 kuukautta vuodessa. Mökillä käytetään fosfaatittomia ja biohajoavia tiskiaineita. Selityksessä on viitattu ympäristönsuojelumääräysten 8 §:n kohtaan, jonka mukaan pesuvesien jätevesijärjestelmän on oltava tiivis ja puhdistetut jätevedet on johdettava ensisijaisesti pohjavesialueen ulkopuolelle. Selityksessä on todettu, että alueelle imeyttäminenkin on mahdollista. Selityksen mukaan uusittu järjestelmä on hyväksytty rakennusvalvonnan päätöksellä vuonna 2019. Mökin vuonna 1997 rakennetun rengaskaivon vedenlaadussa ei ole ollut ongelmia, vaikka aikaisemmin harmaat vedet imeytettiin suoraan maahan uuden järjestelmän hyväksymiseen saakka. Pohjaveden erottaa pintamaasta noin metrin paksuinen savikerros, josta vesi ei mene läpi. Selityksessä viitataan siihen, että

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 63

20.05.2025

myös jäteveden ajo puhdistamolle sekä uusien säiliöiden rakentaminen ja niiden asentaminen aiheuttavat päästöjä.

Rakennusvalvonnasta 15.5.2025 saadun tiedon mukaan lupahakemusta ei ollut jätetty.

Esityslistan ohessa:

- Muistio tarkastukselta 2.5.2023
- Selitys kuulemiseen, 26.7.2024
- Selitys kuulemiseen 27.4.2025
- Rakennuslupa 2010-0013
- Lausunto rakennuslupahakemukseen, 2010-0013, 10.12.2013

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Nenna Ahonen, p. 050 573 1168

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

Uhkasakon tuomitseminen lannan varastoinnin ja jätevesien käsittelystä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi annetun määräyksen laiminlyönnin johdosta (YSL 175 §)

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 64
495/11.04.00/2024

Päätösehdotus

Lautakunta päättää seuraavaa:

Koska [REDACTED] ei ole noudattanut Laukaan Lupa- ja valvontalautakunnan 21.08.2024 § 71 lannan varastoinnista ja jätevesien käsittelystä kiinteistöllä [REDACTED] antaman määräyksen päävelvoitteita 2 ja 3, päättää Laukaan lupa- ja valvontalautakunta tuomita näitä päävelvoitteita koskevan juoksevan uhkasakon maksettavaksi. Tuomittavan uhkasakon määrässä on otettu huomioon velvoitetun toimittama kirjallinen selitys.

Päävelvoitteiden 2 ja 3 laiminlyönnin johdosta tuomitaan juoksevaa uhkasakkoa 1000 € päävelvoitetta kohden. Sakko koostuu päävelvoitetta kohden 250 €:n kiinteästä peruserästä ja 750 €:n lisäeristä, joita tuomitaan kolmelta määräajan 9.12.2024 jälkeen alkavalta kuukaudelta (tammi- maaliskuu 250 €/kk). Kahden päävelvoitteen ollessa noudattamatta tulee tuomittavan uhkasakon kokonaismääräksi 2000 €. Tuomittavan uhkasakon määrää on alennettu 50 % asettamispäätöksessä määrätystä esitetyn kirjallisen selityksen johdosta.

Lupa- ja valvontalautakunnan 21.8.2024 § 71 antama määräys päävelvoitteiden 2 ja 3 osalta ja tehosteeksi asetettu juokseva uhkasakko ovat edelleen voimassa. Velvoitettua kuullaan ennen uhkasakon uusien lisäerien tuomitsemista. Mikäli määräystä on ennen uusien uhkasakon lisäerien tuomitsemista noudatettu ei uusia lisäeriä tuomita.

Perusteet uhkasakon tuomitsemiselle ja selityksen huomioon ottaminen

Velvoitettu ei ole noudattanut Laukaan lupa- ja valvontalautakunnan 21.8.2024 § 71 antaman määräyksen virtsasäiliön tyhjentämistä koskevaa päävelvoitetta 2 eikä virtsasäiliön käytön lopettamista koskevaa ja rakenteiden tarkistamista koskevaa päävelvoitetta 3. Uhkasakkolain 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Pätevää syytä noudattamatta jättämiselle ei ole esitetty. Uhkasakon asettamispäätös on lainvoimainen.

Virtsasäiliötä on velvoitetun mukaan osittain tyhjennetty omalle pellolle kesän 2024 aikaan, mutta sisällön kalkkistabilointia ei ole tehty säädösten vaatimalla tavalla, eikä omatoimisesta käsittelystä ole tehty vaadittavaa ilmoitusta. Säiliön sisällön toimittamisesta asianmukaiseen vastaanottoaikaan ei ole myöskään esitetty tositteita. Virtsasäiliön sisällön asianmukaisesta käsittelystä ennen peltolevitystä tai toimittamisesta jäteveden puhdistamolle on annettu kehoitus jo vuonna 2016. Velvoitetulla on ollut aikaa järjestää jätevesien käsittely säädösten

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

mukaiseksi. Toimenpiteet, johon velvoitettu on ryhtynyt eivät ole olleet riittäviä eivätkä säädösten mukaisia.

Virtsa säiliön sisältöä on tarkastuksella havaitun ja kuvatun mukaisesti tulvinut ympäristöön aiheuttaen ympäristön pilaantumisen riskiä. Paikalla tehtyjen havaintojen ja karttatarkastelun perusteella kiinteistön piha-alueen reunalla kulkee valtaoja ja maasto virtsa säiliöltä viettää valta-ojaan päin. Vaikka kiinteistöllä muodostuvien jätevesien määrä olisikin vähäinen, tulee niiden käsittely järjestää YSL 155 §:n mukaisesti ja jätevedet on johdettava ja käsiteltävä siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Virtsasäiliön käytön kieltäminen asumisjätevesien varastointiin ei ole ollut kohtuutonta, koska rakenteiden tiiveydestä ei ole tietoa. Säiliötä ei ole päävelvoitteen 3 mukaisesti tarkastettu.

Ulkasakkolain 7 §:n mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaan, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Uhkasakkolain hallituksen esityksen (HE n:o 63, 1990) mukaan oikeudellisella mahdollisuudella tarkoitettaisiin esimerkiksi oikeudellista perustetta hallita kiinteistöä. Velvoitettu omistaa määräyksen kohteena olevan kiinteistön. Tosiasiallinen mahdollisuus merkitsisi esimerkiksi sitä, että uhkasakkoa ei voitaisi kohdistaa siihen, joka asevelvollisuuden suorittamisen tai sairauden vuoksi ei voi suorittaa hänen itsensä tehtäviksi edellytetyjä toimia. Velvoitetulla ei ole tähän rinnastettavaa fyysistä estettä.

Ulkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Hallituksen esityksen 63/90 mukaan tarkoituksena ei ole, että velvoitetun maksukyky olisi yksityiskohtaisesti selvitettävä jo uhan asettamisvaiheessa. Uhkasakon määrää koskeva ratkaisu voitaisiin tehdä käytettävissä olevien tietojen perusteella. Määrää voitaisiin tarvittaessa alentaa tuomitsemisen yhteydessä. Tuomitsemisvaiheen kuulemisen yhteydessä annettu selitys on otettu huomioon tuomitettavan uhkasakon määrässä. Muina asiaan vaikuttavina seikkoina tulisi HE 63/90 mukaan ottaa huomioon esimerkiksi velvoitetun osoittama vastustus. Asiassa on annettu kehoitus jo vuonna 2016, velvoitettu ei ole sitä noudattanut.

Ulkasakkolain 11 §:n mukaan uhkasakko voidaan tuomita asetettua pienempänä, jos päävelvoitetta on olennaiselta osalta noudatettu tai velvoitetun maksukyky on merkittävästi alentunut taikka uhkasakon määrän alentamiseen on muu perusteltu syy. Tuomitettavan uhkasakon määrää on alennettu tuomitsemisvaiheessa saadun kirjallisen selvityksen perusteella. Mainittakoon, että velvoitettu omistaa edelleen tilakeskuksen ja sitä ympäröivän maatalouskiinteistön.

Kiinteistön omistaja velvoitetaan uhkasakkolain 18 § nojalla ilmoittamaan mahdolliselle uudelle kiinteistön omistajalle kiinteistöön

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

liittyvästä hallintopakkotilanteesta. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava lupa- ja valvontalautakunnalle, mikäli kiinteistön omistaja vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä [REDACTED] koskevasta tuomitsemispäätöksestä merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksianto

Saantitodistuksella velvoitetulle

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 184, 185, 190 §
Uhkasakkolaki 7, 8, 10, 11, 18, 19, 22 - 24 §
Hallintolaki 34 §

Päätös Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Ympäristönsuojelusihteri Päivi Pöyhönen saapui kokoukseen esittelemään asiaa ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa klo 14.17 .

Selostus

[REDACTED] on annettu 22.4.2024 kehoitus kiinteistöllä [REDACTED] sijaitsevan lantalan ja virtsasäiliön tyhjentämisestä. Koska kehotusta kokonaisuudessaan ei oltu noudatettu, antoi Laukaan lupa- ja valvontalautakunta asiassa YSL 175 §:n mukainen määräyksen 21.08.2024 § 71. Päätös lähetettiin tiedoksi todisteellisesti, mutta velvoitettu ei noutanut päätöksiä. Haastemies sai annettua 21.8.2024 § 71 annetun päätöksen velvoitetulle 10.10.2024 pidetyn tarkastuksen yhteydessä. Määräystä tuli noudattaa 60 päivän sisällä päätöksen tiedoksisaannista.

Tarkastus 10.10.2024

Koska virtsasäiliö, johon johdetaan asumisjätevedet, oli edellisellä tarkastuksella aivan täynnä ja lantalastakin aiheutui valumia, nähtiin aiheelliseksi ympäristön mahdollisen pilaantumisen johdosta suorittaa kiinteistöllä [REDACTED] tarkastus 10.10.2024. Velvoitettu oli tarkastuksen aikaan paikalla. Tarkastuksella havaittiin, että lantala oli tyhjennetty, mutta siinä oli lantavettä lantalan syvemmästä päästä

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

mitaten n. 40 cm. Velvoitettu kertoi, että lanta oli levitetty hänen omalle pellolleen.

Virtsasäiliö oli aivan täynnä, sitä on velvoitetun mukaan tyhjennetty kesällä, myöskin omalle pellolle. Virtsakaivon liete sisältää ainoastaan asumisjätevesiä, lantalasta ei ole yhteyttä säiliöön. Hänen mukaansa liete on kalkittu, mutta hänellä ei ollut varastossa kalkkia eikä pH-liuskoja. Puhelimitse 11.10.2024 saadun tiedon mukaan myöskään kuitteja kalkista tai pH-liuskoista ei ole, lietteeseen on lisätty puutarhakalkkia, säkkimäärästä ei ollut tietoa, liettä oli sekoitettu alipainevaunulla, pH:ta ei ollut seurattu. Levitystä oli tehty edellisen tarkastuksen (19.7.2024) jälkeen, jolloin lietesäiliö oli ollut aivan täynnä. Selvitystä jätevesilietteen käsittelystä tai tositteita virtsasäiliön sisällön toimittamisesta jäteveden puhdistamolle ei ole valvontaviranomaiselle toimitettu.

Tarkastus 16.12.2024

Määräyksessä asetetun määräajan jälkeen 16.12.2024 suoritettulla tarkastuksella havaittiin virtsasäiliön olevan edelleen täynnä, lantalassa oli jäätynyttä nestettä. kuitteja tai tositteita ei ollut toimitettu ympäristönsuojeluun.

Kuuleminen uhkasakon tuomitsemisesta 26.2. – 4.4.2025

Velvoitettua yritettiin kuulla haastemiehen välityksellä 7.1.2025 päivätyllä kuulemiskirjeellä, haastemies toimitti estetodistuksen 18.2.2025. Velvoitetun kuuleminen hoidettiin tämän jälkeen 26.2. – 4.4.2025 annetulla yleistiedoksiannolla, tiedoksiannon katsottiin tapahtuneen 7. päivänä ilmoituksen julkaisusta.

Kirjallinen selitys 4.4.2025

Velvoitettu toimitti kirjallisen selityksen uhkasakon tuomitsemista koskevaan kuulemiseen. Selityksessä todettiin mm. soveltuvan laitteiston olevan rikki, eikä korjaamiseen ole resursseja, määräajan olevan kohtuuttoman lyhyt, virtsasäiliön olevan tiivis, eikä vielä täynnä, virtsasäiliön ulkopuolella olevan sulamisvesiä eikä virtsasäiliön tulvimisvesiä, WC- ja harmaan veden kulumisen (muodostumisen) olevan minimaalista, käyttökielto katsottiin kohtuuttomaksi. Selityksessä mainittiin myös, ettei kiinteistön läpi virtaa valtaojaa eikä kiinteistöllä olevaan ojaan valu vesiä. Myöskään mitään ympäristön pilaantumisriskiä ei ole. Velvoitettu on myös ryhtynyt niihin toimenpiteisiin, joihin hänellä on mahdollisuus ja hänellä on hyväksyttävä syy noudattamatta jättämiselle.

Tarkastus 14.4.2025

Velvoitettua yritettiin tavoittaa puhelimitse ennen tarkastusta, mutta hän ei vastannut. Tarkastusaika annettiin tietoon 8.4.2025 tekstiviestillä ja s-postilla ja pyydettiin samalla esittämään mahdollisia lisäselvityksiä kirjalliseen selvitykseen. Velvoitettu ei saapunut tarkastukselle eikä ole esittänyt tositteita tyhjennyksistä.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

Paikalla 14.4.2025 havaittiin virtsasäiliön olevan melkein täynnä, vesiosuuskunnan kokoomakaivo oli melkein tyhjä. Tositteita asumisjätevesien toimittamisesta asianmukaiseen vastaanottopaikkaan ei ole toimitettu, eikä myöskään ilmoitusta asumisjätevesien omatoimisesta käsittelystä.

Tarkastus 13.5.2025

Kiinteistölle tehtiin tarkastus vielä ennen asian lautakuntakäsittelyä, tarkastuksesta ilmoitettiin veloitetulle tekstiviestillä sekä s-postilla 12.5.2025 ja todettiin, että mikäli päävelvoitteisiin liittyen on esittää tositteita, ne tulisi esittää tarkastuksella. Veloitettu ei ollut tarkastuksella läsnä, eikä ole toimittanut asiaan liittyviä tositteita.

Tarkastuksella todettiin, että virtsasäiliössä oli saman verran jätevesilietettä kuin edellisellä kerralla, osuuskunnan kokoojakaivoa ei pääty katsomaan, sen kansi oli pultattu kiinni. Lantalassa oli runsaasti lietevevettä, joka oli ollut edellisellä tarkastuksella vielä jäässä. Maaperän lantalan ympärillä oli liettynyt ja vettynyt, paikoitellen lantavettä oli lammikoitunut lantalan ympärille.

Esityslistan ohessa:

- Tarkastusmuistio 10.10.2024 liitteineen
- Tarkastusmuistio 16.12.2024 liitteineen
- Selitys 4.4.2025 kuulemiseen uhkasakon tuomitsemisen johdosta, YSL määräys *(sisältää salassa pidettävää tietoa, Julkl 621/1999 § 24 kohta 23, jaetaan erikseen sähköpostilla lautakunnan jäsenille)*
- Muistio tarkastuskäynniltä 14.4.2025 liitteineen, YSL ja JL mukaiset määräykset *(sisältää salassa pidettävää tietoa, Julkl 621/1999 § 24 kohta 23, jaetaan erikseen sähköpostilla lautakunnan jäsenille)*
- Muistio 21.8.2024 annettujen YSL ja JL mukaisten määräysten noudattamisen tarkastamisesta, 13.5.2025

Esittelijä Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija Ympäristönsuojelusihteri Päivi Pöyhönen, p. 0400 569 811

Lupa- ja valvontalautakunta 21.08.2024 § 71

Määräys lannan varastoinnista ja jätevesien käsittelystä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 175 §) sekä uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi

Päätösehdotus Laukaan lupa- ja valvontalautakunta päättää seuraavaa:

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

Koska [REDACTED] ei ole noudattanut 22.4.2024 annettua kehotusta kiinteistöllä [REDACTED] sijaitsevan lantalan ja virtsasäiliön tyhjentämisestä, eikä esittänyt kuulemisen yhteydessä asiassa selitystä, antaa Laukaan lupa- ja valvontalautakunta [REDACTED] seuraavat määräykset ja asettaa niiden tehosteeksi juoksevan uhkasakon:

Päävelvoite 1: Kiinteistöllä [REDACTED] sijaitseva lantala tulee tyhjentää joko lannoitustarkoituksessa pellolle nitraattiasetuksen mukaisesti tai muuhun asianmukaiseen vastaanottoaikaan.

Päävelvoite 2: Lantalan vieressä sijaitsevan virtsasäiliön sisältämä liete tulee joko toimittaa jätevedenpuhdistamolle tai sen sisältö tulee käsitellä Laukaan kunnassa voimassa olevien jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla ja hyödyntää tämän jälkeen nitraattiasetuksen mukaisesti peltolannoitteena.

Päävelvoite 3: Lantalan sekä virtsasäiliön käyttö orgaanisten lannoitteiden tai asumisesta muodostuvan jäteveden/-lietteen varastointiin tulee lopettaa siihen saakka, kunnes ne on tiivistetty nestetiiviiksi ja valvontaviranomainen on ne tarkastanut.

Päävelvoitteet tulee täyttää 60 päivän sisällä päätöksen tiedoksisaannista, ja päävelvoitetta 3 noudattaa siihen saakka, kunnes siinä mainitut rakenteet on kunnostettu.

Lisävelvoite: Tositteet virtsasäiliön sisällön ja lannan toimittamisesta asianmukaiseen vastaanottoaikaan tai kirjallinen selvitys virtsasäiliön sisällön käsittelemisestä (kalkistabilointi) sekä selvitys lannan ja käsitellyn virtsasäiliön sisällön hyödyntämisestä lannoitteena (lannanluovutus sopimus) tulee esittää ympäristönsuojeluun kahden viikon kuluessa määräajan jälkeen.

Perusteet velvoitteille

Rakenteet määrätään tyhjennettäväksi ja käytöstä poistettaviksi, koska lantala ei ole nestetiivis, sen käytöstä lannan varastointiin on aiheutunut ja aiheutuu valumia ympäristöön. Virtsasäiliötä on käytetty asumisjätevesien varastointiin umpisäiliönä ja sen käytöstä on aiheutunut valumia ympäristöön ylitulvimisen yhteydessä, säiliön tiiveydestä ei ole tietoa. Säiliön tyhjentämisestä ei ole esitetty tositteita ympäristönsuojeluun, kuitenkin säiliötä on tarkastusten välissä tyhjennetty. Asumisessa syntyvää jätevesilietettä ei saa käsittelemättömänä levittää pellolle, sitä ei myöskään saa levittää metsään tai muualle maastoon.

Tositteet lannan ja virtsasäiliön sisällön toimittamisesta asianmukaisiin vastaanottoaikkoihin/hyödynnettäväksi määrätään toimitettavaksi sen varmistamiseksi, että materiaalit päätyvät asianmukaisiin toimituspaikkoihin.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014):

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

7 §:n Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi.

16 § Maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

17 § Ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).

172 § Valvonta- ja lupaviranomaisella, 24 a §:ssä mainituilla markkinavalvontaviranomaisilla, 115 a §:ssä tarkoitetulla toimivaltaisella viranomaisella ja 26 §:ssä mainitulla tyyppihyväksynnästä huolehtivalla viranomaisella ja näiden määräämillä virkamiehillä ja viranhaltijoilla on oikeus tehtäviensä suorittamista varten:

- 1) saada salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja viranomaisilta ja toiminnanharjoittajilta;
- 2) kulkea toisen alueella;
- 3) saada tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta;
- 4) suorittaa mittauksia sekä ottaa näytteitä ja tallentaa ääntä tai kuvaa;
- 5) päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan;
- 6) tarkkailla toimintaa sekä sen päästöjä ja ympäristövaikutuksia;
- 7) tehdä tarkastuksia 1–6 kohdan mukaisia keinoja käyttäen.

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014:

7§: Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilojen, lantakourujen ja muiden lannan johtamiseen tarkoitettujen rakenteiden tulee olla vesitiiviit.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

Rakenteiden ja laitteiden tulee olla sellaiset, ettei lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden siirron, käsittelyn ja varastointitilan tyhjennyksen aikana pääse nesteitä ympäristöön. Kuormaaminen tulee tehdä kovapohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja liikkumisen ja jolta voidaan tarvittaessa kerätä varissut tai imeytynyt lanta tai orgaaninen lannoitevalmiste talteen.

Kunnalliset jätehuoltomääräykset (JYVÄSKYLÄ | LAUKAA | MUURAME | TOIVAKKA) Jyväskylän seudun jätelautakunta, Hyväksytty 2.11.2023 (18 §), Voimassa 1.1.2024 alkaen:

36 §: Asumisessa syntyvän jätevesilietteen omatoiminen käsittely on kielletty lukuun ottamatta seuraavia tähän pykälään sisällytettyjä tilanteita. Asumisessa syntyvän lietteen omatoiminen käsittely on mahdollista aktiivista viljelyä harjoittavalle, joka käsittelee lietteen asianmukaisesti ja levittää sen lannoitustarkoituksessa peltoon.

Jätevesilietteen omatoimisesta käsittelystä on aina tehtävä etukäteen kirjallinen ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle. Jätehuoltoviranomainen voi kieltää omatoimisen käsittelyn, jos se ei ole ilmoituksen perusteella asianmukaista. Ilmoitus on voimassa viisi vuotta. Ilmoitus tehdään toiminnan alkaessa ja kun ilmoitettavissa tiedoissa tapahtuu muutos, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein. Lietteen omatoimista käsittelyä koskevan ilmoituksen tulee sisältää käsittelystä ja hyödyntämisestä vastaavan henkilön yhteystiedot, tiedot kiinteistöistä, joiden lietteitä hyödynnetään sekä tiedot lietteen käsittelymenetelmästä ja levitysalueesta.

Omassa asumisessa syntyvän lietteen saa levittää käsiteltynä lannoitustarkoituksessa omassa hallinnassa ja aktiivisessa viljelyksessä olevalle pellolle. Liete on aina hygienisoitava voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti kalkkistabiloimalla tai muulla hyväksyttävällä tavalla. Lietteen käsittelyssä ja peltokäytössä on huomioitava myös muu lannoittamista koskeva lainsäädäntö. Lietteiden omatoiminen käsittely lannoitustarkoituksessa peltokäyttöön on kielletty pohjavesialueilla.

Saostussäiliöiden, pienpuhdistamoiden, umpisäiliöiden ja vastaavien järjestelmien jätevesilietteitä tai jätevesiä ei saa levittää metsään tai muualle maastoon.

Uhkasakon asettaminen

Lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteiden noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 500 euroa päävelvoitetta kohden. Mikäli päävelvoitteita ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 500 euroa noudattamatonta päävelvoitetta kohden.

Lisävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi asetetaan kiinteä uhkasakko, joka on määrältään 500 euroa.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

Perusteet uhkasakolle

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 179 §

Jos tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely ja ryhdyttävä toimiin 175 ja 176 §:ssä tarkoitetun hallintopakkoasian vireille saattamiseksi.

Valvontaviranomaisen on valvottava, että kehotusta ja hallintopakkoasiassa annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 184 §

Viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1, 6-9, 10, 18, 19, 22-24 §:t

██████████ on kuultu kehotusten laiminlyönnistä ja varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Selitystä ei ole annettu.

██████████ on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitteita. Uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettu huomioon edelleen päävelvoitteiden laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Mikäli velvoitteita ei ole noudatettu, voi lupa- ja valvontalautakunta tuomita uhkasakkolain 10 §:n mukaisesti uhkasakot maksettavaksi. Mikäli velvoitteet on määräaikaan mennessä toteutettu, raukeaa uhkasakkomenettely.

Kiinteistön omistaja velvoitetaan ilmoittamaan mahdolliselle uudelle kiinteistönomistajalle kiinteistöön liittyvästä hallintopakkotilanteesta. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava lupa- ja valvontalautakunnalle, mikäli kiinteistön omistaja vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä ██████████ koskevasta velvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksianto

Saantitodistuksella velvoitetulle

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Päätös Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus Laukaan ympäristönsuojelu kävi 12.4. ja 17.5.2024 Laukaan Vehniällä sijaitsevalla tilalla [REDACTED], tilan omistaa [REDACTED] ja tilalla on aikaisemmin harjoitettu lypsykarjatoimintaa. Kiinteistöllä oli 12.4.2024 havaittavissa, että lantalan yhteydessä oleva virtsasäiliö oli aivan täynnä ja se tulvi ympäröivään maastoon. Maasto viettää säiliöltä kiinteistön läpi virtaavaan valtaojaan. Virtsasäiliöön pumpataan oppopumpulla kiinteistökohtaisesta vesiosuuskunnan kokoojakaivosta sinne asumisesta kertyvät jätevedet (wc- ja harmaat vedet). Navetasta ei virtsasäiliöön enää tule lantavesiä, lehmiä ei tilalla ole ollut syksyn 2023 jälkeen.

Lantalassa oli runsaasti kuivalantaa, lantalan rakenteet eivät olleet tiiviit, vaan lantalasta aiheutui valumia ympäristöön.

22.4.2024 annetun kehotuksen mukaan kiinteistöllä [REDACTED] sijaitseva virtsasäiliö tuli tyhjennettävä ja sen sisältö toimittaa jätevedenpuhdistamolle. Vaihtoehtoisesti sisältö voitiin käsitellä Laukaata koskevien jätehuoltomääräysten 36 §:n edellyttämällä tavalla, tästä tuli tehdä jätehuoltomääräysten edellyttämä ilmoitus. Ilmoitus ja selvitys jätevesiliikenteen käsittelystä tai tositteet virtsasäiliön sisällön toimittamisesta jäteveden puhdistamolle tuli esittää ympäristönsuojelulle määräajan jälkeen suoritettavan tarkastuksen yhteydessä.

Lantala tuli kehotuksen nojalla tyhjentää ja lanta käyttää pellolle lannoitteena nitraattidirektiivin mukaisesti ottaen huomioon asetuksen kohta, jonka mukaan lannoitteita ei saa levittää lumipeitteeseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan. Lantalan rakenteet tuli korjata nestetiiviiksi, mikäli sitä edelleen käytetään lannan varastointiin. Koska varastoinnista aiheutui jatkuvasti valumia, tuli tyhjentäminen tehdä määräaikaan mennessä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Kehotuksen määräajan (15.5.2024) jälkeen suoritettulla tarkastuksella todettiin, ettei mitään ole kiinteistöllä tehty, eikä tositteita oltu ympäristönsuojeluun toimitettu. [REDACTED] ei puhelimitse tavoitettu ennen tarkastusta, mutta tarkastuksen ajankohta oli kerrottu kehotuskirjeessä.

Kehotuksen laiminlyönnistä kuultiin [REDACTED] 23.5.2024 toimitetulla kirjeellä, hän ei ole toimittanut asiassa selvitystä. Kuulemiselle varatun määräajan (24.6.2024) jälkeen suoritettulla tarkastuksella todettiin, ettei kiinteistöllä ole edelleenkaan tehty kehotuksessa edellytettyjä toimia. [REDACTED] toimitettiin tieto tarkastuksesta tekstiviestillä, ja hänet myös saatiin kiinni puhelimitse juuri ennen tarkastusta. Tarkastuksesta kirjoitettuun muistioon kirjattiin, että asia

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 71	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 64	20.05.2025

etenee ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan Laukaan lupa- ja valvontalautakunnan käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisena määräysasiana ja että määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko.

Esityslistan ohessa:

- Kehotus 22.4.2024 virtsasäiliön ja lantalan tyhjennyksestä ja kiinteistön siistimisestä
- Muistio 17.5.2024 tehdystä tarkastuksesta
- Valokuvat 17.5.2024 tarkastukselta
- Muistio 19.7.2024 suoritetusta tarkastuksesta siistimiskehotukseen ja hallintopakkomenettelyyn liittyen
- Valokuvat 19.7.2024 tarkastukselta
- Kuuleminen 23.5.2024 siistimiskehotuksen laiminlyönnin ja mahdollisen uhkasakon asettamisen johdosta

Esittelijä Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija Ympäristönsuojelusihteeri Päivi Pöyhönen, p. 0400 569 811

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 72	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 65	20.05.2025

Uhkasakon tuomitseminen roskaantuneen kiinteistön siistimismääräyksen noudattamatta jättämisen johdosta (JL 75§)

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 65
496/11.04.00/2024

Päätösehdotus

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta päättää seuraavaa:

Koska [REDACTED] ei ole kokonaisuudessaan noudattanut lupa- ja valvontalautakunnan 21.08.2024 § 72 jätelain 75 §:n nojalla antaman määräyksen päävelvoitetta 1 kiinteistön [REDACTED] piha-alueen siistimisestä, tuomitsee lupa- ja valvontalautakunta määräyksen tehosteeksi asetetun juoksevan uhkasakon maksettavaksi. Tuomittavan uhkasakon määrässä on otettu huomioon velvoitetun toimittama kirjallinen selitys.

Päävelvoitteen 1 laiminlyönnin johdosta tuomitaan [REDACTED] juokseva uhkasakko, jonka kokonaismäärä on 1000 €. Sakko koostuu 250 €:n kiinteästä peruserästä ja 750 €:n lisäeristä, joita tuomitaan kolmelta määräajan 9.12.2024 jälkeen alkavalta kuukaudelta (tammi- maaliskuu, 250 €/kk). Tuomittavan uhkasakon määrää on alennettu 50 % asettamispäätöksessä määrätystä.

Lupa- ja valvontalautakunnan 21.8.2024 § 72 antama määräys päävelvoitteen 1 osalta ja sen tehosteeksi asetettu juokseva uhkasakko ovat edelleen voimassa. Velvoitettua kuullaan ennen uhkasakon uusien lisäerien tuomitsemista. Mikäli määräystä on ennen uusien uhkasakon lisäerien tuomitsemista noudatettu ei uusia lisäeriä tuomita.

Perusteet uhkasakon tuomitsemiselle ja selityksen huomioon ottaminen

Velvoitettu ei ole noudattanut Laukaan lupa- ja valvontalautakunnan 21.8.2024 § 72 antamaa määräystä kiinteistön [REDACTED] piha-alueen siivoamisesta.

Uhkasakkolain 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Pätevää syytä noudattamatta jättämiselle ei ole esitetty. Kiinteistö on edelleen jätelain tarkoittamalla tavalla roskaantunut. Uhkasakon asettamispäätös on lainvoimainen.

Valvontaviranomaiselle on kuulemisen yhteydessä toimitettu kuitteja pois viedystä rautaromusta ja kerrottu, että sekajätettä on toimitettu pois kiinteistön jätehuollon mukana. Kiinteistöllä tehdyillä tarkastuksilla jätteen määrän piha-alueella ei kuitenkaan ole merkittävästi vähentynyt. Velvoitetulle on annettu useita samaa roskaantunutta aluetta koskevia siistimiskehotuksia mm. 2014 ja 2016, hänellä on ollut runsaasti aikaa kehotusten noudattamiseen, mutta näitä ei ole noudatettu.

Piha-alueen roskaantuminen on suppealla alueella ja osa jätteeksi katsottavista tavaroista on positiivisen arvon (metallit) omaavia tai ilmaiseksi vastaanotettavia

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 72	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 65	20.05.2025

(SER). Kuten tarkastusmuistioissa on todettu, on kyseessä kuitenkin niin suuri määrä erilaisia jätteitä, että niiden yksilöiminen määräykseen on mahdotonta. Määräyksessä on poistettavaksi määrätty jätteeksi katsottavat materiaalit, jätteen määritelmä on määräyksessä kerrottu. On myös todettu, että jätteeksi ei katsota käyttökelpoisia maatalouskoneita. Muistiossa on todettu, että käyttökelpoiset kemikaalit, sekä laitteiston korjaamisessa käytettävät öljyiset varaosat tulee siirtää katettuun tiivispohjaiseen tilaan, mikäli ne halutaan säilyttää. Määräyksen kohteena olevat jätteet on annettu ohjeistus huomioiden riittävässä määrin yksilöity ja velvoitetulla on ollut tieto, mihin hänet on velvoitettu. Määräys ei myöskään ole kohtuuton, käyttökelpoiset koneet, varaosat ja kemikaalit on rajattu tietyin ehdoin päätöksen ulkopuolelle.

Määräyksen kohteena ovat suurimmaksi osaksi miesvoimin liikuteltavat materiaalit. Todettakoon selityksessä esimerkkinä mainituista pyöröpaaleista ja niiden poisviennin mahdottomuudesta resurssien puutteen vuoksi, että nämä on alueelta poistettu. Alueen siivoaminen ei ole ollut asetetussa määräajassa velvoitetulle kohtuutonta. Lisäksi velvoitetulla on ollut aikaa siivota roskaantunut alue tuomitsemispäätöksen käsittelyyn saakka.

Paikalla tehtyjen havaintojen ja karttatarkastelun perusteella kiinteistön pihalueen reunalla kulkee valtaoja. Roskaantuneella alueella on avonaisia jäteöljyastioita, koneiden osia ja paljon kemikaaleja varastoituna, jätteitä on myös valtaojassa. Maasto roskaantuneelta alueelta viettää valta-ojaan päin. Roskaantumisenestusta saattaa aiheutua myös ympäristön pilaantumista.

Ulkasakkolain 7 §:n mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianomaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Hallituksen esityksessä Eduskunnalle uhkasakkolaiksi (HE n:o 63, 1990) mukaan oikeudellisella mahdollisuudella tarkoitettaisiin esimerkiksi oikeudellista perustetta hallita kiinteistöä. Velvoitettu omistaa määräyksen kohteena olevan kiinteistön. Tosiasiallinen mahdollisuus merkitsisi esimerkiksi sitä, että uhkasakkoa ei voitaisi kohdistaa siihen, joka asevelvollisuuden suorittamisen tai sairauden vuoksi ei voi suorittaa hänen itsensä tehtäviksi edellytetyjä toimia. Velvoitetulla ei ole tähän rinnastettavaa fyysistä estettä.

Ulkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Hallituksen esityksen 63/90 mukaan tarkoituksena ei ole, että velvoitettavan maksukyky olisi yksityiskohtaisesti selvitettävä jo uhan asettamisvaiheessa. Uhkasakon määrää koskeva ratkaisu voitaisiin tehdä käytettävissä olevien tietojen perusteella. Määrää voitaisiin tarvittaessa alentaa tuomitsemisen yhteydessä. Tuomitsemisvaiheen kuulemisen yhteydessä annettu selitys on otettu tuomitettavan uhkasakon määrässä huomioon. Muina asiaan vaikuttavina seikkoina tulisi Hallituksen esityksen 63/90 mukaan ottaa huomioon esimerkiksi velvoitettavan osoittama vastustus. Asiassa on annettu kehoituksia jo vuosina 2014 ja 2016, velvoitettu ei ole niitä noudattanut.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 72	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 65	20.05.2025

Uhkasakkolain 11 §:n mukaan uhkasakko voidaan tuomita asetettua pienempänä, jos päävelvoitetta on olennaiselta osalta noudatettu tai velvoitetun maksukyky on merkittävästi alentunut taikka uhkasakon määrän alentamiseen on muu perusteltu syy. Tuomittavan uhkasakon määrää on alennettu tuomitsemisvaiheessa saadun kirjallisen selvityksen perusteella. Mainittakoon, että velvoitettu omistaa edelleen tilakeskuksen ja sitä ympäröivän maatalouskiinteistön.

Kiinteistön omistaja velvoitetaan uhkasakkolain 18 § nojalla ilmoittamaan mahdolliselle uudelle kiinteistön omistajalle kiinteistöön liittyvää hallintopakkotilanteesta. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava Laukaan lupa- ja valvontalautakunnalle, mikäli kiinteistön omistaja vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä [REDACTED] koskevasta tuomitsemispäätöksestä merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksianto

Saantitodistuksella velvoitetulle

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Sovelletut oikeusohjeet

Jätelaki §

Uhkasakkolaki 7, 10, 18, 19, 22 - 24 §

Hallintolaki 34 §

Päätös Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus [REDACTED] on annettu 22.4.2024 kehotus kiinteistön [REDACTED] siistimisestä. Koska kehotusta kokonaisuudessaan ei oltu noudatettu, antoi Laukaan lupa- ja valvontalautakunta asiassa JL 75 §:n mukainen määräyksen 21.08.2024 § 72. Päätös lähetettiin tiedoksi todisteellisesti, mutta velvoitettu ei noutanut päätöksiä. Haastemies sai annettua 21.8.2024 § 72 annetun päätöksen velvoitetulle 10.10.2024 pidetyn tarkastuksen yhteydessä. Määräystä tuli noudattaa 60 päivän sisällä päätöksen tiedoksisaannista.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 72	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 65	20.05.2025

Tarkastus 10.10.2024

Koska virtsasäiliö, johon johdetaan asumisjätevedet, oli edellisellä tarkastuksella aivan täynnä ja lantalastakin aiheutui valumia, nähtiin aiheelliseksi ympäristön mahdollisen pilaantumisen johdosta suorittaa kiinteistöllä [REDACTED] tarkastus 10.10.2024. Veloitettu oli tarkastuksen aikaan paikalla. Tarkastuksella havaittiin, että piha-aluetta oli jonkin verran siistitty ja jätteitä oli myös lajiteltu. Veloitetulle kerrottiin, että kemikaalit tulee siirtää tiiviille ja katetulle alustalle, esim. navettaan, kuten myös öljyiset varaosat. Piha oli kuitenkin edelleenkin roskaantunut.

Tarkastus 16.12.2024

Määräyksessä asetetun määräajan jälkeen 16.12.2024 suoritettulla tarkastuksella havaittiin piha-alueella olevan edelleen jätteeksi katsottavaa tavaraa ja osa piha-alueesta on edelleen jätelain tarkoittamalla tavalla roskaantunut. Tarkastusta edeltävinä päivinä oli tullut runsaasti lunta, mutta tilanne oli havaittavissa siitä huolimatta. Tositteita ei myöskään oltu toimitettu ympäristönsuojeluun.

Kuuleminen uhkasakon tuomitsemisesta 26.2. – 4.4.2025

Veloitettua yritettiin kuulla haastemiehen välityksellä 7.1.2025 päivätyllä kuulemiskirjeellä, haastemies toimitti estetodistuksen 18.2.2025. Veloitettua kuuleminen hoidettiin tämän jälkeen 26.2. – 4.4.2025 annetulla yleistiedoksiannolla, tiedoksiannon katsottiin tapahtuneen 7. päivänä ilmoituksen julkaisusta.

Kirjallinen selitys 4.4.2025

Veloitettu toimitti kirjallisen selityksen uhkasakon tuomitsemista koskevaan kuulemiseen. Selityksessä mainittiin määräyksen laiminlyönninsyistä mm. talviset sääolosuhteet, lyhyt määräaika, yksilöimättömät poistettavat jätteet ja resurssipula.

Selityksen mukaan siistimistä on tehty ja selityksen liitteinä oli tositteita pois toimitetuista jätteistä. Lisäksi tarkastuksen 14.4.2025 yhtydessä toimitettiin lisäselvitys/täydennys kirjalliseen selitykseen.

Tarkastus 14.4.2025

Veloitettua yritettiin tavoittaa puhelimitse ennen tarkastusta, mutta hän ei vastannut. Tarkastusaika annettiin tietoon 8.4.2025 tekstiviestillä ja s-postilla ja pyydettiin samalla esittämään mahdollisia lisäselvityksiä kirjalliseen selvitykseen. Veloitettu ei saapunut tarkastukselle, eikä ole esittänyt tositteita tyhjennyksistä.

Paikalla 14.4.2025 havaittiin, että pihan roskaantuneelta alueelta oli toimitettu pois jonkun verran jätettä. Piha-alue on kuitenkin edelleen roskaantunut, ja roskaantuneella alueella on edelleen runsaasti jätteeksi katsottavaa tavaraa, mm. SER-laitteita, joita oli myös purettu, pihakalusteita, koneiden ja laitteiden osia, tyhjiä kanistereita, kaapelia, astioita, sankoja, säilyketölkkejä, piirilevyjä, huonokuntoinen traktori, traktorin osia, kaikkien jätteiden yksilöinti on

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 72	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 65	20.05.2025

mahdotonta niiden suuren määrän takia. Piha-alueella oli myös niin täysiä kuin vajaitakin kemikaaliastioita, mm 200 litran hydraulioöljytynnyreitä ja rasvatuubeja. Huonokuntoisen traktorin vieressä oli aukileikattu muovikanisteri täynnä jäteöljyä, jota oli valunut myös maahan. Myös muualla maaperässä oli havaittavissa öljyllä nuhraantumista. Piha-alueen länsireunalla virtavaan valtaojaan oli myös heitetty jätettä, siellä oli mm. ämpäreitä ja kolmet kottikärryt. Lantalan nurkalta valtaojaan meni vesivana, jonka pinnalla oli öljyistä kalvoa.

Tarkastus 13.5.2025

Kiinteistölle tehtiin tarkastus vielä ennen asian lautakuntakäsittelyä, tarkastuksesta ilmoitettiin veloitetulle tekstiviestillä sekä s-postilla 12.5.2025 ja todettiin, että mikäli päävelvoitteisiin liittyen on esittää tositteita, ne tulisi esittää tarkastuksella. Veloitettu ei ollut tarkastuksella läsnä, eikä ole toimittanut asiaan liittyviä tositteita.

Tarkastuksella havaittiin, ettei siivoamista oltu tehty edellisen tarkastuksen jälkeen. Kiinteistön piha-alue oli edelleen roskaantunut. Avonaisia jäteöljyn keräysastioita on piha-alueella edelleen useita.

Esityslistan ohessa:

- Tarkastusmuistio 10.10.2024 liitteineen
- Tarkastusmuistio 16.12.2024 liitteineen
- Selitys 4.4.2025 kuulemiseen uhkasakon tuomitsemisen johdosta, JL määräys *(sisältää salassa pidettävää tietoa, Julkl 621/1999 § 24 kohta 23, jaetaan erikseen sähköpostilla lautakunnan jäsenille)*
- Muistio tarkastuskäynniltä 14.4.2025 liitteineen, YSL ja JL mukaiset määräykset *(sisältää salassa pidettävää tietoa, Julkl 621/1999 § 24 kohta 23, jaetaan erikseen sähköpostilla lautakunnan jäsenille)*
- Muistio 21.8.2024 annettujen YSL ja JL mukaisten määräysten noudattamisen tarkastamisesta, 13.5.2025

Esittelijä Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija Ympäristönsuojelusihteri Päivi Pöyhönen, p. 0400 569 811

Lupa- ja valvontalautakunta 21.08.2024 § 72

Määräys roskaantuneen kiinteistön siistimisestä sekä uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi (JL 75§)

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 72	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 65	20.05.2025

Päätösehdotus

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta päättää seuraavaa:

Koska [REDACTED] ei ole noudattanut 22.4.2024 annettua kehotusta kiinteistön [REDACTED] siistimisestä eikä esittänyt kuulemisen yhteydessä asiassa selitystä, antaa Laukaan lupa- ja valvontalautakunta hänelle seuraavat määräykset ja asettaa niiden tehosteeksi juoksevan uhkasakon:

Päävelvoite 1: Kiinteistön piha-alueella varastorakennuksen vieressä ja asuinrakennuksen luoteispuolella kulkevan valtaojan varressa sekä ojan ja varastorakennuksen välissä sijaitsevat jätteenkierrätyksen tavarat ja nesteet tulee siivota pois ja toimittaa asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Tositteet jätteenkierrätyksen toimittamisesta tulee toimittaa ympäristönsuojeluun. Päävelvoitetta 1 on noudatettava 60 päivän sisällä tämän päätöksen tiedoksisaannista.

Päävelvoite 2: Kiinteistöllä muualla maastossa sijaitsevat jätteenkierrätyksen materiaalit ja käytöstä poistetut koneet tulee siivota pois ympäristöstä ja toimittaa asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Tositteet jätteenkierrätyksen toimittamiseen tulee toimittaa ympäristönsuojeluun. Päävelvoitetta 2 on noudatettava 1.6.2025 mennessä.

Perusteet:

Jätelain (646/2011) 5, 13, 72, 73, 75, 126 §:t

Velvoitettu on kerännyt ja varastoinut omistamalleen kiinteistölle käytöstä poistettua laitteistoja, koneita, tavaroita, kemikaaleja ja erilaista jätteenkierrätyksen katsottavaa materiaalia, josta osa on jo osittain maahan hautautunut. Jätelain 5 §:n mukaan jätteellä tarkoitetaan ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä. Laukaan ympäristönsuojelunsuojelun näkemyksen mukaan suurin osa kiinteistöllä olevasta materiaalista on katsottava sen kunnon, käyttöhistorian ja säilytysajan nojalla jätteenkierrätyksi. Jätteenkierrätyksi ei katsota käyttökelpoisia maatalouskoneita. Jättemateriaalin määrä ja luonne käyvät ilmi oheismateriaalina olevista muistioista, niiden yksilöinti on suuren määrän takia mahdotonta.

Velvoitettu on jätelain 6 §:n kohdan 11) tarkoittama jätteen haltija. Jätteenkierrätyksen katsottavaa tavaraa on kiinteistöllä niin paljon, että kiinteistö on katsottava jätelain 72 §:n tarkoittamalla tavalla paikoitellen roskaantuneeksi. Koska jätteenkierrätyksen katsottava materiaali on kerätty kiinteistölle velvoitetun toimesta, on hän roskaajana jätelain 73 §:n nojalla velvollinen siivoamaan kiinteistön. Jätelain 126 §:n nojalla valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa ja määrätä tällä tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta aiheutunut haitta.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 72	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 65	20.05.2025

Pihapiirissä olevien jätteen poistamiselle on asetettu lyhyempi määräaika, koska niissä on mukana nestemäisiä vaarallisia kemikaaleja sekä SER-jätettä mm. kylmälaitteita.

Uhkasakon asettaminen

Lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteiden noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 500 euroa päävelvoitetta kohden. Mikäli päävelvoitteita ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 500 euroa noudattamatonta päävelvoitetta kohden.

Lisävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi asetetaan kiinteä uhkasakko, joka on määrältään 500 euroa.

Perusteet uhkasakolle

Jätelaki (646/2011) 129 §

Valvontaviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1, 6-9, 10, 18, 19, 22-24 §:t

Velvoitettua on kuultu kehotusten laiminlyönnistä ja varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Selitystä ei ole annettu.

Velvoitetulla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitteita. Uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettu huomioon edelleen päävelvoitteiden laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Mikäli velvoitteita ei ole noudatettu, voi lupa- ja valvontalautakunta tuomita uhkasakkolain 10 §:n mukaisesti uhkasakot maksettavaksi. Mikäli velvoitteet on määräaikaan mennessä toteutettu, raukeaa uhkasakkomenettely.

Kiinteistön omistaja velvoitetaan ilmoittamaan mahdolliselle uudelle kiinteistönomistajalle kiinteistöön liittyvästä hallintopakotilanteesta. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava lupa- ja valvontalautakunnalle, mikäli kiinteistön omistaja vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä koskevasta velvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 72	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 65	20.05.2025

Päätöksen tiedoksianto

Saantitodistuksella velvoitetulle

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Päätös Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus Laukaan ympäristönsuojelusta käytiin kyseessä olevalla Laukaan Vehniällä sijaitsevalla tilalla 12.4. ja 17.5.2024. Tilalla on aikaisemmin harjoitettu lypsykarjatoimintaa. Kiinteistöllä oli havaittavissa, että lantalan vieressä olevan pienen varastorakennuksen viereen ja asuinrakennusten luoteispuolella virtaavan valtaojan läheisyyteen oli kasattu runsaasti jätteeksi katsottavaa tavaraa mm. kemikaalikanistereita ja metalliromua. Maaperä oli paikoitellen aistinvaraisesti arvioiden öljyllä nuhraantunut.

Lantalan vieressä itäpuolella olevan polttonestesäiliön vieressä maaperässä oli havaittavissa öljyllä likaantunutta maa-ainesta ja öljynhajua, säiliön valmistusvuodesta ei ollut tietoa, siinä ei ollut tyyppikilpeä. Säiliössä oli polttonestettä. Kiinteistöllä oli myös siellä täällä öljytynnyreitä, joissa oli öljyä.

Kiinteistön luoteis-/pohjoispuolella olevien rakennusten raunioiden ympäristössä oli useissa paikoissa runsaasti osittain maahan haudattua/hautaantunutta jätettä, kuten muovia, kanistereita, maatalouslaitteita ym.

22.4.2024 annetun kehotuksen mukaan kiinteistön piha-alueella varastorakennuksen vieressä olevat sekä kiinteistöllä muualla maastossa sijaitsevat jätteeksi katsottavat materiaalit ja käytöstä poistetut koneet tuli toimittaa asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Myös varastorakennuksen sekä öljysäiliön vieressä oleva nuhraantunut maaperä tuli kuoria pois ja toimittaa asianmukaiseen vastaanottopaikkaan. Tositteet jätteiden ja maa-aineksen toimittamisesta tuli esittää ympäristönsuojeluun määräajan jälkeen suoritettavalla tarkastuksella.

Kehotuksen määräajan (15.5.2024) jälkeen suoritettulla tarkastuksella todettiin, että siistimistä ei ole kiinteistöllä tehty, eikä tositteita oltu ympäristönsuojeluun toimitettu. Velvoitettua ei puhelimitse tavoitettu ennen tarkastusta, mutta tarkastuksen ajankohta oli kerrottu kehotuskirjeessä.

Kehotuksen laiminlyönnistä kuultiin velvoitettua 23.5.2024 toimitetulla kirjeellä, hän ei ole toimittanut asiassa selvitystä. Kuulemiselle varatun määräajan (24.6.2024) jälkeen suoritettulla tarkastuksella todettiin, ettei kiinteistöllä ole edelleenkaan tehty kehotuksessa edellytetyjä toimia. Velvoitetulle toimitettiin tieto tarkastuksesta tekstiviestillä, ja hänet myös saatiin kiinni puhelimitse juuri

Lupa- ja valvontalautakunta	§ 72	21.08.2024
Lupa- ja valvontalautakunta	§ 65	20.05.2025

ennen tarkastusta. Tarkastuksesta kirjoitettuun muistioon kirjattiin, että asia etenee ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan Laukaan lupa- ja valvontalautakunnan käsiteltäväksi määräys- ja uhkasakkoasiana.

Esityslistan ohessa:

- Kehotus 22.4.2024 virtsasäiliön ja lantalan tyhjennyksestä ja kiinteistön siistimisestä
- Muistio 17.5.2024 tehdystä tarkastuksesta
- Valokuvat 17.5.2024 tarkastukselta
- Muistio 19.7.2024 suoritetusta tarkastuksesta siistimiskehotukseen ja hallintopakkomenettelyyn liittyen
- Valokuvat 19.7.2024 tarkastukselta
- Kuuleminen 23.5.2024 siistimiskehotuksen laiminlyönnin ja mahdollisen uhkasakon asettamisen johdosta

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija

Ympäristönsuojelusihteeri Päivi Pöyhönen, p. 0400 569 811

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 66

20.05.2025

Viranhaltijapäätökset / Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 66

Päätösehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Selostus Lupa- ja valvontalautakunnan tietoon saatetaan seuraavat viranhaltijapäätökset:

Ympäristönsuojelun päätökset aj. 17.4. – 15.5.2025 (Laukaa ja Hankasalmi)

Rakennusvalvonnan päätökset aj. 17.4.-15.5.2025 (Laukaa)

Rakennusvalvonnan päätökset aj. 17.4.-15.5.2025 (Hankasalmi)

Päätökset ovat esityslistan oheisaineistona.

Esittelijä Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija Hallintosihteeri Pia Nieminen, p. 050 365 1357

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 67

20.05.2025

Tiedoksi esitettävät asiat / Ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 67

Päätösehdotus Merkitään tiedoksi.

Päätös Merkittiin tiedoksi.

Selostus Lupa- ja valvontalautakunnan tietoon saatetaan seuraavat asiat:

LAUKAA

- Maankäytön ilmoitus kaavan voimaantulosta; Leppävesi, Vaahteratie asemakaavan muutos ja osittainen kumoaminen, voimaan 28.4.2025.
- Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 28.4.2025 nro 853/2025 vesihuoltovapautuspäätöstä koskevassa valitusasiassa, kiinteistö [REDACTED]. Valitus hylätty.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden päätös 2.5.2025 nro 881/2025 vesihuoltovapautuspäätöstä koskevassa valitusasiassa, kiinteistö [REDACTED] Valitus hylätty.
- Keski-Suomen ELY-keskuksen päätös 6.5.2025; Luonnonsuojelualueen perustaminen, Ranginsaaren luonnonsuojelualue.
- Keski-Suomen ELY-keskuksen päätös 29.4.2025 meluilmoituksesta; Destia Oy, Jyväskylä-Piekäsämäki radan (Lievestuore-Hankasalmi) päällysrakenneurakka 5.5.-25.6.2025.
- Muistio YVA-lain 8 § mukaisesta ennakkoneuvottelusta 8.4.2025; Fingrid Oyj, Harjulinjan 2x 400+110 kilovoltin voimajohtohankkeen YVA-menettely.

Viranhaltijoiden lausunnot, muistiot/tarkastuspöytäkirjat yms.

- Ympäristönsuojelusihteerin kirje 5.5.2025; Hallintopakkomenettelyn päättäminen, Javiko Oy.

HANKASALMI

- Hanka-Taimen Oy Venekosken kalanviljelylaitoksen kuormitustarkkailu, huhtikuu 2025.

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 67

20.05.2025

- Hankasalmen kunnan jätevedenpuhdistamon kuormitustarkkailuraportti, huhtikuu 2025.
- Raportti; Hankasalmen jätevedenpuhdistamon kalataloudellinen velvoitetarkkailu vuonna 2024.
- Keski-Suomen ELY-keskuksen päätös 9.5.2025 meluilmoituksesta, Hankasalmen Urheiluautoilijat ry, Revontuli –rallikilpailu 7.6.2025.

Kaikki edellä mainitut asiakirjat ovat luettavissa sähköisessä kokouspalvelussa.

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija

Hallintosihteeri Pia Nieminen, p. 050 365 1357

Lupa- ja valvontalautakunta

§ 68

20.05.2025

Muut asiat

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 68

Lautakunnan toimikauden päättyessä kiiteltiin kaikkia yhteisesti hyvin sujuneesta lautakuntatyöskentelystä.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 54, § 55, § 56, § 57, § 58, § 59, § 60, § 61, § 66, § 67, § 68

Muutoksenhakukielto

Tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Kuntalaki 410/2015 § 136).

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 62

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella.

Valitusoikeus

- 1) asianosaisella;
- 2) kunnan jäsenellä;
- 3) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella;
- 6) muulla asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on lisäksi oikeus valittaa yleisen ympäristön- ja luonnonsuojeluedun valvomiseksi tai muusta perustellusta syystä sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tekemää lupapäätöstä tai kumonnut lupapäätöksen.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen **seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisajankohdasta**. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituskirjelmän toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valitusviranomainen

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna
Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Puhelin: 029 56 42210 (asiakaspalvelu)
Faksi: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: ma-pe 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valituksen liitteet

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta (*esim. julkinen kuulutus*)
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 63, § 64

VALITUSOSOITUS

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin itse pääasiasta.

Valitusoikeus

Valitusoikeus on

1) asianosaisella, 2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, 3) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät, 4) valtion valvontaviranomaisella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella sekä 5) asiassa yleistä etua valvovalla viranomaisella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen.

Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä asiakirjasta katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Käytettäessä todisteellista sähköistä tiedoksiantoa päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituskirjelmän toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Valitusviranomainen

VAASAN HALLINTO-OIKEUS

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, Vaasa

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Puhelin: 029 56 42611 (vaihde)
029 56 42780 (kirjaamo)

Faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: ma-pe 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valituksen liitteet

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin

[tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 65

VALITUSOsoitus

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusoikeus on

1) asianosaisella, 2) rekisteröidyllä yhdistyksellä tai säätiöllä, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuin ympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristö- ja terveysvaikutukset ilmenevät, 3) toiminnan sijaintikunnalla ja muulla kunnalla, jonka alueella toiminnan ympäristö- ja terveysvaikutukset ilmenevät, 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä toiminnan sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on luovutettu asianosaiselle tai hänen lailliselle edustajalleen. Postitse saantitodistusta vastaan lähetetystä asiakirjasta katsotaan asianosaisen saaneen tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana.

Käytettäessä todisteellista sähköistä tiedoksiantoa päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun asiakirja on noudettu viranomaisen osoittamalta palvelimelta, tietokannasta tai muusta tiedostosta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituskirjelmän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen, jolle valitus tehdään:

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUS

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna
Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
Puhelin: 029 56 42210 (asiakaspalvelu)
Faksi: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Aukioloaika: ma-pe 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*)
- vaatimusten perustelut

- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valituksen liitteet

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin

[tuomioistuinemaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivustolta](#).